

13-09-2016

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin
kuntayhtymä
Hallitus

Ote pöytäkirjasta
Kokouspvm
13.09.2016

STMO53:00/2015 1 (3)

DIAARI: 400 /130/2016

114 § LAUSUNNON ANTAMINEN PÄIVYSTYS- JA KESKITTÄMISASETUKSESTA

Johtajaylilääkäri Samuli Saarni

Lausunnon antaminen sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntöön koskien terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain muuttamista sekä luonnosta valtioneuvoston asetukseksi kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä.

Asian taustoja on kuvattu Sosiaali- ja terveysministeriö 19.5.2016 päivätyssä tiedotteessa.

Sosiaali- ja terveysministeriön tiedote 19.5.2016:

"Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoja luonnoksista hallituksen esitykseksi terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain muuttamisesta sekä luonnoksista valtioneuvoston asetukseksi kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä.

Uudistusten tavoite on varmistaa sosiaali- ja terveystalouden palvelujen asiakkaille yhdenvertaiset, turvalliset palvelut ja taata, että palveluja tarjoavassa ja hoitavassa yksikössä on riittävästi osaamista. Lausuntoaika päättyy 10.9.2016.

Uudistuksen toimeenpano edellyttää, että erityistä osaamista vaativia erikoissairaanhoitoon tehtäviä koottaisiin vain ympärivuorokautisesti päivystäviin sairaaloihin laadukkaista lähipalveluista tinkimättä. Näin varmistettaisiin potilasturvallisuus ja henkilöstön riittävyys sekä hillittäisiin kustannusten kasvua. Potilasturvallisuutta lisää muun muassa se, että esimerkiksi leikkauksiin tarvittavien ammattilaistiemien käytännön kokemukseen perustuva osaaminen karttuu, kun leikkauksia tehdään samassa yksikössä paljon.

Tavoitteena on lisäksi edistää sosiaalihoitoon yhdenvertaista saatavuutta ja saavutettavuutta terveydenhuollon rinnalla sekä virka-aikana että virka-ajan ulkopuolella. Uudistus vahvistaisi sosiaalihoitoon palvelujen saatavuutta myös sairaaloissa ja nopeuttaisi asiakkaiden ohjautumista terveydenhuollosta sosiaalihoitoon palvelujen piiriin ja toisinpäin. Uudistuksen jälkeen ihmisten tarpeisiin voitaisiin vastata nykyistä asiakaslähtöisemmin ja kokonaisvaltaisemmin tukemalla heitä heidän omissa arkiympäristöissään.

Vaativin päivystys kootaan 12 sairaalaan

Vaativin ympärivuorokautinen päivystys koottaisiin 12 sairaalaan. Kaikki viisi yliopistollista sairaalaa Helsingissä, Turussa, Tampereella, Kuopiossa ja Oulussa tarjoaisivat kaikkein vaativinta hoitoa. Seitsemän muuta laajan päivystyksen keskussairaalaa olisivat Lahdes-

sa, Lappeenrannassa, Porissa, Seinäjoella, Jyväskylässä, Joensuu-
suussa ja Rovaniemellä. Matka-aika lähimpään laajan päivystysyksi-
kön sairaalaan olisi puolella suomalaisista alle 30 minuuttia ja 80
prosentilla alle 50 minuuttia.

Muissa keskussairaaloissa, jotka sijaitsevat Kotkassa, Mikkelissä,
Savonlinnassa, Hämeenlinnassa, Vaasassa, Kokkolassa, Kajaanis-
sa ja Kemissä, järjestettäisiin ympärivuorokautinen perusterveyden-
huollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystys, joka sisältäisi tavalli-
simmin tarvittavien erikoisalojen päivystyksen ja sosiaalipäivystyksen
sekä tarpeen mukaisen suun terveydenhuollon päivystyksen. Tiedyt
vaativat leikkaukset koottaisiin laajan päivystyksen sairaaloihin. Pie-
nemmistä sairaanhoidon yksiköistä, kuten aluesairaaloista lopetet-
taisiin joitakin toimintoja. Ehdotuksen mukaan sosiaali- ja terveystoimi-
nisteriö voisi jatkossa myöntää poikkeusluvan ympärivuorokautiselle
perusterveydenhuollon tai akuuttilääketieteen päivystykselle, mikäli
erityisvastuualueen sairaanhoitopiirit sitä perustellusti ja yksimieli-
sesti esittävät. Ehdotus ei edellyttäisi koko sosiaalipäivystystoimin-
nan siirtämistä sairaaloiden yhteyteen vaan palveluja olisi edelleen
mahdollista tarjota myös omassa yksikössä tai esimerkiksi yhteises-
sä yksikössä poliisin kanssa. Koska suuri osa sosiaalipäivystystyöstä
tehdään muualla kuin kiinteässä toimipaikassa, on myös huolehdit-
tava, että tähän on riittävät valmiudet.

Lähipalvelut turvataan

Asukkaat saavat terveydenhoidon lähipalvelut edelleen omalta ter-
veysasemaltaan. Laajan ympärivuorokautisen päivystyksen päivys-
tysyksiköiden toiminta edellyttäisi, että väestölle tarjottaisiin nykyistä
helpompi pääsy kiireelliseen hoitoon terveyskeskuksissa myös iltai-
sin ja viikonloppuisin. Kiirevastaanottojen ja sosiaali- ja terveyden-
huollon peruspalvelujen tiiviimmän yhteistyön avulla voitaisiin vähen-
tää yhteispäivystysten ruuhkautumista ja siten parannettaisiin poti-
las- ja asiakastyytyväisyyttä. Lähipalvelujen tarjonnassa otettaisiin
huomioon etäisyydet maan eri osissa sekä muut alueelliset erityis-
piirteet. Ruotsinkieliset palvelut turvattaisiin.

Sosiaalipäivystystä olisi järjestettävä sekä laajan ympärivuorokauti-
sen terveydenhuollon päivystysyksikön yhteydessä että erikoissai-
raanhoidon yhteispäivystyksen yhteydessä. Velvoitetta psykososiaa-
lisen tuen järjestämiseen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyönä
osana kiireellistä hoitoa selkeytettäisiin. Kaikissa päivystystä toteut-
tavissa yksiköissä olisi oltava riittävät voimavarat ja osaaminen.”

Asiaa on käsitelty Tyks erva-johtoryhmässä 7.6.2016 sekä Sairaanhoidopiirien johtajat ry:n kokouksessa 15.8.2016.

Sairaanhoitopiirin johtajat ry:n kannanotto asiaan on liitteenä.

Se sisältää konkreettisen muutosehdotuksen lakiesitykseen, joka nykyistä paremmin mahdollistaisi alueellisten erityispiirteiden huomiointin tietyissä tilanteissa. Ehdotettu lisäys kuuluu:

"Toimintojen keskittäminen laajan ympärivuorokautisen päivystyksen sairaaloihin ei kuitenkaan saa vaarantaa perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystyksen järjestävien sairaaloiden mahdollisuuksia ylläpitää alueen erikoissairaanhoidon toiminnan kustannustehokkuutta, laatua tai saatavuutta. Erityisvastuualue voi yhteisellä esityksellään anoa ja sosiaali- ja terveysministeriö myöntää luvan poiketa yksittäisistä, asetuksessa mainitusta keskitettävistä tehtävistä edellä mainituilla perusteilla."

Sairaanhoitopiirin lausuntoluonnos otsikkoasiaan on liitteenä.

Liite 2 § 114

Koska lausunnon eräpäivä on 10.9 ja valmisteluaikataulu ministeriössä tiukka, on lausunto jo toimitettu ministeriöön. Ministeriön kanssa on kuitenkin sovittu, että lausuntoa voidaan muuttaa tai täydentää hallituksen kokouksen päätösten mukaan.

Sairaanhoitopiirin johtajan päätösesitys

Hallitus päättää antaa oheisen liitteen 2. mukaisen lausunnon otsikkoasiassa.

Asiassa käydyn keskustelun aikana Aimo Suikkanen ehdotti Lasse Virtasen kannattamana lausuntoon lisättäväksi, että lailla tai asetuksella ei tule määrätä keskittämistoimia suoritettavaksi niin, että esimerkiksi VSSH ei voisi itse päättää Tyks-sairaaloidensa työnjaosta taloudelliset sekä terveyden- ja sairaanhoidolliset näkökohdat huomioiden. Harkintavalta ja päätösvalta alueen yksiköiden keskinäisessä työnjaossa tulee säilyttää sairaanhoitopiireillä/maakunnilla.

Puheenjohtajan tiedusteltua hallituksen kantaa asiaan hallitus päätti yksimielisesti hyväksyä ehdotetun lisäyksen.

Päätös

Hallitus päättää antaa oheisen liitteen 2. mukaisen lausunnon otsikkoasiassa täydennettynä edellä hyväksytyllä lisäyksellä.

Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa

13.9.2016

JARI-PEKKA TUOMINEN

Jari-Pekka Tuominen
hallituksen sihteeri

